

A tervezői gondolkodás (*design thinking*) a földrajzoktatás gyakorlatában

KÁDÁR ANETT^{1,2}, GUBUCZ-KIRÁLY CSENGE³, CZICZELSZKI ELIZA⁴, CSÁNYI KATALIN⁵

¹ *Kiskunhalasi Felsővárosi Általános Iskola, Kiskunhalas*

² *MTA-SZTE Földrajz Szakmódszertani Kutatócsoport, Szeged*

³ *Tomori Pál, Katolikus Gimnázium, Technikum és Kollégium, Kiskunmajsa*

⁴ *Kiskunhalasi Bibó István Gimnázium, Kiskunhalas*

⁵ *Szegedi Tudományegyetem, Földtudományi Doktori Iskola, Szeged*

E-mail: ¹ kdr.anett@gmail.com

Egy ökoiskola helyi tantervében és éves munkarendjében rendszerint kiemelt szerepet kap a tanulók környezetvédelmi szemléletének fejlesztése, erősítése. Ugyanakkor ez legtöbbször a tanórák keretei között, vagy egy-egy témanap rövidtávú foglalkozásaiban történik.

Előadásunkban egy olyan projekt kivitelezését mutatjuk be, amelyben összefonódik egy, a mindennapjainkban a Covid-19 pandémia miatt jelentőssé vált tevékenység, az otthoni kiskerti vagy balkonon történő kertészkedés a környezetvédelem - fenntarthatóság - éghajlatváltozás témakörökkel. A projekt keretében a tanulók olyan gyakorlati ismeretekkel gazdagíthatják tudásukat, amely egyéni életük és egy fenntartható jövő szempontjából is egyaránt fontos (KOC SIS T.–BIRÓ B. 2015). A városokban a globális éghajlatváltozás miatt ugyanis az városi hősziget jelensége fokozódik, ami nemcsak környezeti terhelést jelent, hanem jelentős humán-egészségügyi kockázatot is. Ez a jelenség a kisvárosokban is jelentős, ezért kiemelten fontos az itt élő és tanuló általános és középiskolás diákok figyelmét erre felhívni, és arra motiválni őket, hogy a projekt keretében megszerzett ismereteket a saját életükben is megvalósítsák, és a városunkat egy zöldebb, klímabarátabb várossá alakítsuk közösen (GUBLER M.–BRÜGGER A.–EYER M. 2019).

Alapvető szerepe van a projektben a *tervezői gondolkodás (design thinking)* bevezetésének a földrajzoktatás gyakorlatába (PANKE S. 2019; RAZZOUK R.–SHUTE V. 2012). A projekt inspirációja az EdisonKids és a Samsung *Megoldások a holnapért* kihívásából és az MTA-SZTE Földrajz Szakmódszertani Kutatócsoport (www.foldrajzmodszertan.hu) munkájából származik. Kiemelt fontosságú a sajátos nevelési igényű tanulók bevonását a projektbe. A viszonylag könnyen elérhető eredmény pozitív megerősítést ad nekik, csökkenti a szorongásukat, elősegíti integrálódásukat az osztályközösségbe, és a velük dolgozó, nem SNI-tanulók szociális készségeit és empátiáját is pozitív irányba befolyásolja ez a típusú együttműködés.

A tanulmány létrejötté az MTA Tantárgypedagógiai Kutatási Program (2016-2020) keretében történt, a projekt megvalósítása az EdisonKids és a Samsung *Megoldások a holnapért* pályázatában került sor.

Kulcsszavak: tervezői gondolkodás (design thinking), tanulói klímaprojekt, városi hősziget, klímabarát település

Irodalomjegyzék:

GUBLER M.–BRÜGGER A.–EYER M. 2019: Adolescents' Perceptions of the Psychological Distance to Climate Change, Its Relevance for Building Concern About It, and the Potential for Education. – In: FILHO W. L.–HEMSTOCK S. (szerk.): Climate Change and the Role of Education, Springer, Cham. pp. 129-147.

KOCSIS T.–BIRÓ B. 2015: Bioszén hatása a talaj-növény-mikróba rendszerre: előnyök és aggályok. – *Agrokémia és Talajtan* 64, 1, 257-272.

PANKE S. 2019: Design Thinking in Education: Perspectives, Opportunities and Challenges. – *Open Education Studies* 1, 1, 281-306.

RAZZOUK R.–SHUTE V. 2012: What is Design Thinking and Why Is It Important? – *Review of Educational Research* 82, 3, 330-348.